

Bezinning 359: Grenzeloze menselijkheid

Marcus 7,14-23 = wekdagen 5° week woensdag

Het Woord

Nadat Hij de menigte weer bij zich had geroepen, zei Hij: 'Luister allemaal naar Mij en kom tot inzicht. Niets dat van buitenaf in de mens komt, kan hem onrein maken, het zijn de dingen die uit de mens naar buiten komen, die hem onrein maken.' ['Wie oren heeft om te horen, moet goed luisteren']¹.

Toen Hij een huis was binnengegaan, weg van de menigte, vroegen zijn leerlingen Hem om uitleg over deze uitspraak. Hij zei tegen hen: 'Begrijpen ook jullie het dan nog niet? Zien jullie dan niet in dat niets dat van buitenaf in de mens komt, hem onrein kan maken omdat het niet in zijn hart, maar in zijn maag komt en in de beerput weer verdwijnt?' Zo verklaarde Hij alle spijzen rein. Hij zei: 'Wat uit de mens komt, dat maakt hem onrein. Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen slechte gedachten, ontucht, diefstal, moord, overspel, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, laster, hoogmoed, dwaasheid; al deze slechte dingen komen van binnenuit, en die maken de mens onrein.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Het is vrij normaal dat noch de menigte noch de leerlingen Jezus' beeldspraak begrijpen. De sleutel zit verborgen, nog meer voor ons in onze tijd dan toen. Maar ook toen was het moeilijk. De echte sleutel staat in het midden: 'Zo verklaarde Hij alle spijzen rein.' In de Schrift wordt immers een scherpe lijn getrokken tussen rein en onrein. Eerst voor wat het voedsel betreft (zie Leviticus 11,1-30). Er is voedsel dat men niet mag eten, want sommige dieren worden als onrein beschouwd en zouden de mens onrein maken als hij ze eet. Maar zo werd ook een grens getrokken tussen mensen: aan de ene kant de reinen (het woord 'farizeeër' betekent 'afgezonderde') en aan de andere kant de onreinen of zondaars. De reinen mogen geen contact hebben met de onreinen. Deze scheiding was een zwaar conflictthema in de kerkgemeenschap, waartoe Marcus behoorde. Mogen de christenen uit het jodendom aan dezelfde tafel eten als de niet-joodse christenen? Dit was een groot probleem in de eerste Kerk, vaak zelfs oorzaak van ernstige blokkering in de gemeenschap van christenen. Hoe zal je dan op een juiste manier de eucharistie vieren?

¹ Dit vers komt niet in alle handschriften voor.

Jezus verklaart alle voedsel rein en meteen breekt Hij ook die catastrofale scheiding tussen mensen af. Hij installeert juist een open maatschappij, een open tafelgemeenschap, waar alle mensen welkom zijn. De gevolgen zijn heel verregaand.

In de Naardense Bijbel (2014) wordt het woord 'ontwijden' gebruikt in plaats van 'onrein maken'. 'Ontwijden' vertrekt van de veronderstelling dat de mens oorspronkelijk gewijd is, heilig is. Want door God geschapen. Maar in het hart leven veel en sterke kwaadaardige neigingen. Als die naar buiten komen, benadelen ze anderen en halen de menselijkheid van de persoon zelf naar beneden.

De grote vraag die overblijft: hoe dat kwaad in ons hart laten verdwijnen? Hoe schone kuis houden in ons binnenste? Hoe ervoor zorgen dat al dat kwaad niet naar buiten kan komen? Deze evangelietekst van Marcus beantwoordt die vraag niet.

Het Woord in mijn leven

Heb ik de moed om de kwade neigingen en aspecten in mijn hart te herkennen? Wat doe ik om dat kwaad te laten verdwijnen? Tussen welke mensengroepen zie ik een sterke scheidingslijn? Ben ik zo vrij dat ik bereid ben met elke mens 'aan tafel te gaan'?

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
U ziet geen joden of heidenen,
maar mensen,
van welke afkomst ze ook zijn.
Allen zijn we – wereldwijd –
even belangrijk voor U.
U zit aan tafel met tollenaars,
met zondaars, met Romeinen,
met farizeeën en saduceeën.
Geef ons Uw ruime openheid
om elke mens als gelijke te beschouwen.
Smelt het kwade weg
uit ons o zo menselijke hart,
zodat we menselijkheid opbouwen
bij anderen en bij onszelf. Amen.

© Eric Haelvoet 2015